

TURKEY RIGHTS MONITOR

Sayı 231 | Tarih 18 -24 Kasım

(İlgili kaynakların linkleri İngilizce versiyonda yer almaktadır.)

KEYFİ GÖZALTI VE TUTUKLAMALAR

Hafta boyunca savcılar en az 463 kişi hakkında Gülen hareketiyle irtibatlı oldukları gerekçesiyle gözaltı kararı verdi. Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklama Çalışma Grubu (WGAD) tarafından Ekim 2020'de yayımlanan bir görüş belgesinde söz konusu grupla bağlantılı olduğu iddia edilen kişilerin geniş çaplı ve sistematik olarak hürriyetinden mahrum bırakılmasının insanlığa karşı suç teşkil edebileceği belirtildi. Derneğimiz 15 Temmuz darbe girişiminden bu yana gerçekleşen Gülen hareketi bağlantılı toplu gözaltı uygulamalarını detaylı bir veritabanı vasıtasıyla sistematik olarak kayda geçirmektedir.

19 Kasım: Türk polisi 66 ilde 459 kişiyi Gülen hareketi ile bağlantılı oldukları iddiasıyla gözaltına aldı ve bu kişileri propaganda yapmak ve iletişim için ByLock ve ankesörlü telefon kullanmakla suçladı.

ZORLA KAYBEDİLMELER

Hafta boyunca, 2016-2018 yılları arasındaki olağanüstü hal döneminde görevinden ihraç edilen ve 6 Ağustos 2019 tarihinde ortadan kaybolduğu ihbar edilen eski kamu çalışanı Yusuf Bilge Tunç'tan bir haber alınmadı. Tunç'un ortadan kaybolması 2016 yılından bu yana yaşanan ve Türk hükümetinin dahil olduğuna dair güçlü bulgular içeren bir dizi zorla kaybedilme vakasının son örneklerinden biri oldu.

TOPLANTI VE ÖRGÜTLENME ÖZGÜRLÜĞÜ

20 Kasım: Ankara Kolej Metro'da Trans Bireyleri Anma Günü nedeniyle yapılmak istenen yürüyüş ve basın

açıklamasına müdahale eden polis, aralarında bir avukatın da bulunduğu 4 kişiyi gözaltına aldı.

20 Kasım: 20 Kasım 2024 tarihinde İstanbul Çağlayan Adliyesi önünde Y ve S tipi cezaevlerinin kapatılması talebiyle yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis Ferdi Sarıkaya isimli bir kişiyi gözaltına aldı.

İFADE VE BASIN ÖZGÜRLÜĞÜ

18 Kasım: Diken'in 'Mahkemedemden 'hukuksuz' karar' başlıklı haberinde Prof. Dr. Yaman Akdeniz'in açıklamalarına yer verdiği 'AKP'li belediyede vurgun' haberine Midyat Sulh Ceza Hakimliği'nin kararıyla erişim engeli getirildi.

20 Kasım Arama Kurtarma Derneği (AKUT) kurucularından Nasuh Mahruki, sosyal medya paylaşımları ile yanıltıcı bilgi yaydığı ve adli makamlara hakaret ettiği iddiasıyla tutuklandı.

20 Kasım: Türkiye'nin 2023 yılında onaylanan dezenformasyon yasası 4.590 soruşturmaya yol açtı, 33 kişiyi hapse attı, 66 davada 56 gazeteciyi hedef aldı ve ülke 2024 Dünya Basın Özgürlüğü Endeksi'nde 158. sırada yer alarak ifade özgürlüğü konusunda uluslararası alanda gerilerde kaldı.

21 Kasım: Gazeteci Gökhan Özbek, tutuklu iş adamı Osman Kavala hakkındaki bir iddianameyi eleştirdiği için aldığı hapis cezası nedeniyle Ankara'da kısa süreliğine gözaltına alındı.

22 Kasım: Yargıtay, Türkiye'nin güneydoğusunda, makalelerinde ve sosyal medya paylaşımlarında terör propagandası yapmaktan suçlu bulunan gazeteci Beritan Canözer'e verilen yaklaşık iki yıllık hapis cezasını onadı.

YARGI BAĞIMSIZLIĞI VE HUKUK DEVLETİ

20 Kasım: Ayten Kordu, Cengiz Çiçek, Ömer Faruk Gergerlioğlu, Yılmaz Hun, Nejla Demir (DEM Parti); Tuncay Özkan, Özgür Karabat, Turan Taşkın Özer, Türkan Elçi, Süleyman Bülbül (CHP); Bülent Kaya (Saadet Partisi); and Cemal Enginyurt (bağımsız) hakkında dokunulmazlığının kaldırılması istemiyle hazırlanan fezlekeler Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne sunuldu.

22 Kasım: İçişleri Bakanı, Türkiye'nin doğusundaki iki muhalif belediye başkanının, yasaklı bir Kürt militan grubuna mensup oldukları gerekçesiyle “terörizm” suçundan hüküm giydikten sonra görevden alındığını söyledi.

KÜRT AZINLIK

19 Kasım: Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi'nin (DEM Parti) İstanbul Esenyurt bürosuna yapılan polis baskınının ardından ilçe eş başkanları Rojda Yılmaz ve Abdullah Arınan ifade vermek üzere gittikleri karakolda gözaltına alındı.

20 Kasım: Türk mahkemeleri üç Kürt belediye başkanını terörle bağlantılı suçlardan hapis cezasına çarptırdı. Görevden alınan Hakkari Belediye Eş Başkanı Mehmet Sıddık Akış, “terör örgütü adına suç işlemek” ve gösteri kanununa muhalefet etmek suçlarından dokuz yıl hapis cezasına çarptırıldı. Dersim Belediye Eş Başkanı Cevdet Konak ve Tunceli ili Ovacık Belediye Başkanı Mustafa Sarıgül'ün her biri “terör örgütü üyeliği” suçundan altı yıl üç ay hapis cezasına çarptırıldı.

MÜLTECİLER VE GÖÇMENLER

18 Kasım: İstanbul'da bazı ev sahipleri, İranlı bir işletme sahibinin davasında ortaya çıkmasıyla, yüksek peşin kira talep ederek ve parayı elde tutmak için mültecilerin sınır dışı edilmesini düzenleyerek mültecileri sömürmekle suçlanıyor.

İŞKENCE VE KÖTÜ MUAMELE

21 Kasım: Birçok sağlık sorununa rağmen 78 yaşındaki Melek İpek, Gülen ile bağlantılı olduğu iddiasıyla cezaevine konulduktan kısa bir süre sonra hastaneye kaldırıldı ancak tedavisinin ardından cezaevine geri getirildi.

22 Kasım: Bir Türk mahkemesi, Gülen hareketiyle bağlantılı olduğu iddiasıyla 2018'den beri tutuklu bulunan eski öğretmen Talip Ekmekçi'nin şartlı tahliyesini, grupla ilişkisinin kesildiğine dair yeterli kanıt olmadığı gerekçesiyle keyfi olarak reddetti.

SINIR ÖTESİ BASKI

18 Kasım: Birleşmiş Milletler İşkenceye Karşı Komite (CAT), İsveç'in Gülen hareketiyle bağlantılı bir Türk vatandaşını Kosova'ya sınır dışı etme kararının, daha sonra Türkiye'ye gönderilmesi ve işkenceye maruz kalması riskini gerekçe göstererek İşkenceye Karşı Sözleşme'yi ihlal edeceğine karar verdi.